

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 7 marca 2013 roku M. O. żądał zasądzenia od pozwanej Agencji (...) S.A. w G. kwoty 2579,31 zł, z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód powołał się na naruszenie przez pozwaną przysługujących mu praw autorskich do mapy (...) Wydawnictwa (...), poprzez rozpowszechnianie jej fragmentów w serwisie internetowym. Żądana przez powoda należność stanowić ma kwotę stanowiącą trzykrotność stosownego wynagrodzenia, na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (pозew k. 2-5).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu. Pozwana przyznała, że prowadziła portal internetowy pod nazwą madeinpomorskie.pl oraz że w listopadzie 2009 r. opublikowała na tym portalu artykuł, w którym wykorzystwała pobraną ze strony internetowej Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w G. mapę obrazującą różne warianty przebiegu obwodnicy K., na co uzyskała ustną zgodę rzeczownika prasowego (...). Według pozwanej, mapa powyższa została zamieszczona w portalu internetowym „w dobrej wierze”, „z podaniem jej źródła pochodzenia tj. (...). Pozwana zaprzeczyła, jakoby publikacja ta stanowiła naruszenie praw autorskich powoda, podając, iż otrzymała od (...) pismo z informacją, z której wynikało, iż (...) Oddział w G. posiada prawo do dysponowania przedmiotową mapą”, co miało wynikać z umowy zawartej przez (...) z (...) Spółką z o.o. w G.. Spółka ta zapłaciła już powodowi kwotę z tytułu bezumownego korzystania z mapy obrazującej przebieg wariantów obwodnicy Kościerzyny, przez co jego roszczenia w stosunku do tejże spółki zostały wyczerpane. Powołując się na powyższe, pozwana zaprzeczyła, aby w sposób zawiniony naruszyła autorskie prawa majątkowe do opisaney w pozwie mapy (odpowiedź na pozew k. 32-37).

Pismem złożonym 7 listopada 2013 roku Skarb Państwa reprezentowany przez G. D. D. K. i. A. zgłosił interwencję uboczną po stronie pozwanej, domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda kosztów procesu. Interwient uboczny przyłączył się do argumentacji strony pozwanej, powołując się w szczególności na treść umowy zawartej z (...) Spółką z o.o. w G., w której zawarte zostało oświadczenie o przeniesieniu na (...) wszelkich praw autorskich majątkowych, w tym praw do stanowiącej część wykonanego przez ww. Spółkę projektu, przez co „zachowana została należyta staranność w zakresie opublikowania fragmentów spornej mapy” (interwencja uboczna k. 98-100).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. O. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „ (...)” w Ł., której przedmiot obejmuje m.in. działalność wydawniczą i związaną z oprogramowaniem i przetwarzaniem danych (bezsporne – poświadczona kopia zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej k. 20).

W dniu 13 lutego 2006 r. powód zawarł z A. C. prowadzącym przedsiębiorstwo pod nazwą (...) w Ł., umowę, w której ten ostatni, jako uprawniony z tytułu posiadanych praw autorskich, udzielił powodowi licencji wyłącznej na korzystanie z wymienionych w umowie utworów, w tym programu Mapa Polski 3.1, na polach eksploatacji obejmujących zezwalanie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na tychże polach eksploatacji oraz utrwalenie i zwielokrotnienie metodą elektroniczną oraz rozpowszechnienie w sieciach teleinformatycznych rastrowych obrazów kartograficznych stanowiących element wymienionych w umowie opracowań, a także dokonywanie zmian w treści i formie graficznej wymienionych map – poprzez dodawanie własnych punktów wskazujących lokalizację obiektów. Licencja ta została udzielona powodowi na okres 2 lat. Kolejnymi aneksami do ww. umowy, strony przedłużały jej obowiązywanie; ostatnim aneksem do umowy okres jej trwania został przedłużony na kolejne 2 lata począwszy od 13 lutego 2012 r. (dowód: poświadczona kopia umowy licencyjnej k. 16, poświadczona kopia aneksów do umowy k. 17-18).

Na stronie internetowej o adresie [http://www.madeinpomorskie.pl\(...\)_](http://www.madeinpomorskie.pl(...)_)

Obwodnica_K_.htm, począwszy od listopada 2009 r., opublikowany został fragment mapy sytuacyjnej przedstawiający przebieg obwodnicy K. w rejonie K. (dowód: wydruki strony internetowej k. 12-13, wydruk opublikowanego fragmentu mapy k. 14). Powyższa strona internetowa należała do pozwanej (bezsporne).

Wskazany fragment mapy pochodził z materiałów dostarczonych pozwanej przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w G.. Rzecznik prasowy (...) wyraził zgodę na wykorzystanie owych materiałów przez pozwaną Spółkę (bezsporne).

Przedmiotowa mapa została uzyskana przez (...) na podstawie umowy zawartej w dniu 7 lipca 2006 r. z (...) Spółką z o.o. w G., w której spółka ta oświadczyła m.in., iż przenosi na (...) wszelkie prawa autorskie majątkowe, zaś mapa była elementem projektu wykonanego przez tę spółkę (dowód: pismo (...) z 12.04.2011 r. k. 55, poświadczona kopia umowy z 6.07.2006 r. k. 104-110).

Fragment powyższy, wykorzystany następnie na opisanej stronie internetowej należącej do pozwanej, stanowi część mapy wydanej pod nazwą Nawigator Mapa Polski wersja 3.1.2, stworzonej przez Wydawnictwo (...) (bezsporne – wydruk fragmentu mapy z programu Nawigator Mapa Polski wersja 3.1.2 k. 15).

Na podstawie ugody zawartej z powodem w dniu 28 maja 2010 r., (...) Spółka z o.o. w G. zapłaciła powodowi kwotę 1705,56 zł za bezumowne korzystanie z mapy obrazującej przebieg wariantów obwodnicy K., wyczerpując tym wszelkie roszczenia powoda w stosunku do tejże spółki związane z korzystaniem z owej mapy (bezsporne - kopia pisma Spółki (...) z 4.04.2011 r. k. 56).

Pismem z 7 kwietnia 2010 r. pracownik przedsiębiorstwa powoda – A. P., powiadomiła (...) Portal Gospodarczy „madeinpomorskie.pl” w G., iż na należącej do niego stronie internetowej [http://www.madeinpomorskie.pl\(...\)_O_K_.htm](http://www.madeinpomorskie.pl(...)_O_K_.htm) „został bezprawnie utrwalony i rozpowszechniony fragment Mapy (...) Wydawnictwa (...)”, do której autorskie prawa majątkowe przysługują Wydawnictwu (...) oraz (...) Spółce z o.o., zaś firma (...) posiada wyłączne prawo do udzielania zezwoleń na jej rozpowszechnianie – co stanowi naruszenie praw autorskich (dowód: poświadczona kopia pisma wraz z kopią dowodu doręczenia k. 9).

Pismem z 23 lutego 2011 r. pracownik przedsiębiorstwa powoda – M. R., wezwała (...) Portal Gospodarczy „madeinpomorskie.pl” w G. do zapłaty kwoty 2579,31 zł, z tytułu „zawinionego, bezprawnego rozpowszechniania na stronie [http://www.madeinpomorskie.pl\(...\)_O_K_.htm](http://www.madeinpomorskie.pl(...)_O_K_.htm), mapy, do której prawa wynikające z umowy licencyjnej wyłącznej posiada (...)” (dowód: poświadczona kopia pisma wraz z kopią dowodu doręczenia k. 10).

W odpowiedzi na ww. pismo, pozwana Agencja (...) S.A. w G. pismem z 4 marca 2011 r. poinformowała, iż mapę tę „otrzymała do wykorzystania od G.ralnej Dyrekcyj Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w G.” i została ona zamieszczona na portalu www.madeinpomorskie.pl z podaniem jej źródła, którym według wiedzy organów pozwanej była właśnie (...) (dowód: poświadczona kopia pisma k.11).

Powód w zawieranych przez siebie umowach sublicencyjnych dotyczących korzystania z fragmentów map, do których powód posiada licencję, stosuje od 1 grudnia 2006 r. cennik określający m.in. wynagrodzenie za korzystanie i rozpowszechnianie fragmentu mapy przez okres nie przekraczający roku, zgodnie z którym wynagrodzenie takie wynosi 859,77 zł brutto (699 zł netto) (dowód: poświadczona kopia cennika licencyjnego k. 19).

Sąd zważył, co następuje:

Powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kwoty określonej w pozwie na podstawie art.79 ust.1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. - Dz. U. z r. 2006, nr 90, poz.631 ze zm.; dalej zwanej „Pr. Aut.”). W myśl art.1 ust.1 Pr. Aut., przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne

oraz programy komputerowe) – art. 1 ust. 2 pkt 1 Pr. Aut. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności (art. 1 ust. 4 Pr. Aut.).

Przepis art. 79 ust. 1 cyt. ustawy stanowi, że uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa m.in. (pkt 3) naprawienia wyrządzonej szkody:

a) na zasadach ogólnych albo

b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Odpowiedzialność osoby naruszającej autorskie prawa majątkowe na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) Pr. Aut. ma zatem charakter *sui generis* w stosunku do standardowych reguł odpowiedzialności deliktowej z art. 415 k.c. W przypadku dochodzenia przez wierzyciela obowiązku zapłaty na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy, obowiązek zapłaty jest niezależny od szkody po stronie uprawnionego, a zatem od wykazania wysokości poniesionego uszczerbku, istotny jest bowiem sam fakt naruszenia przynależnych mu autorskich praw majątkowych; odniesienie tego roszczenia do wynagrodzenia podyktowane jest dążeniem do uproszczonego, a zatem łatwiejszego i szybszego uzyskania ochrony i rekompensaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z 08.03.2012 r., V CSK 102/11, LEX nr 1213427 oraz wyrok tegoż Sądu z 21.10.2011 r., IV CSK 133/11, OSNC 2012/5/62). Przy przyjęciu takiej konstrukcji nie powinno też budzić wątpliwości, że nie bada się również związku przyczynowego, albowiem mogłoby to mieć miejsce jedynie w stosunku do dwóch występujących czynników. Przy braku wymogu szkody nie można badać związku pomiędzy czynnikiem, którego nie ma bądź może nie być, a innym elementem.

Konieczne jest zatem wykazanie przez uprawnionego jedynie faktu naruszenia jego autorskich praw majątkowych, wysokości „stosownego wynagrodzenia” oraz – przy dochodzeniu trzykrotności tegoż wynagrodzenia – winy osoby, która dopuściła się naruszenia. Wina osoby, która dopuściła się naruszenia może mieć charakter zarówno winy umyślnej, jak nieumyślnej w postaci lekkomyślności lub niedbalstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 04.04.2013 r., I ACa 1352/12, LEX nr 1305971). Jak w każdej sprawie cywilnej, przesłanką uwzględnienia powództwa jest istnienie po stronie powodowej czynnej legitymacji procesowej, przy czym legitymacja czynna przysługuje nie tylko twórcy lub pierwotnemu podmiotowi praw autorskich majątkowych, lecz także w szczególności licencjodawcy wyłącznemu w rozumieniu art. 67 ust. 4 Pr. Aut. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14.05.2010 r., I ACa 257/10, OSAŁ 2011/4/38). W myśl tego ostatniego przepisu, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, w zakresie objętym umową licencyjną.

Przy znacznie ograniczonym zakresie ciężaru dowodowego w stosunku do ogólnych reguł odpowiedzialności odszkodowawczej nie budzi wątpliwości, że ciężar udowodnienia faktów w zakresie zastosowania przesłanek cyt. art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) Pr. Aut., zarówno co do legitymacji czynnej, hipotezy przepisu – naruszenie autorskich praw majątkowych, jak i objętego dyspozycją tegoż unormowania „stosownego wynagrodzenia”, zgodnie z ogólną regułą art. 6 k.c., spoczywa na uprawnionym. Uprawniony jako powód w procesie ma w szczególności obowiązek wykazania, że pozwany dokonał naruszenia autorskich praw majątkowych. Dotyczy to wszystkich ewentualnych pól eksploatacji, w tym rozpowszechniania utworu (art. 50 Pr. Aut.). Uzupełniająco należy dodać, że dla prawn-autorskiej ochrony utworu nie ma znaczenia, w jaki sposób dokonujący naruszenia wszedł w jego posiadanie, lub też w jaki sposób utwór do niego dotarł. Tym samym bez znaczenia jest, czy osoba, która dopuściła się naruszenia poprzez rozpowszechnianie utworu wbrew zasadzie wyłączności uprawnień twórcy (art. 17 Pr. Aut.) uczyniła to poprzez bezpośrednie skopiowanie czy też użycie utworu, czy też za pośrednictwem innej osoby, w szczególności innego portalu internetowego. Wymagany jest natomiast dowód faktu naruszenia.

Odnosząc się do okoliczności niniejszej sprawy należy stwierdzić, że powód wykazał swoją legitymację czynną. Złożył bowiem umowę licencji wyłącznej, nie kwestionowaną przez pozwaną. Umowa licencji wyłącznej nie zawiera

postanowienia odmiennego co do dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych w zakresie objętym licencją. Warunki z art. 67 ust. 4 Pr. Aut. zostały zatem spełnione.

Podstawowy charakter miało natomiast wykazanie okoliczności objętej hipotezą cyt. przepisu, tj. faktu naruszenia przez pozwaną autorskich praw majątkowych powoda. I w tym przedmiocie należy wyrazić stanowisko, że okoliczność ta została w procesie wykazana, a konkretnie – że fakt ten należy uznać za niesporny. Pozwana przyznała bowiem, że na stronie internetowej należącego do niej portalu madeinpomorskie.pl umieściła fragment mapy, do której autorskie prawa majątkowe – w wyniku zawartej z twórcą umowy licencyjnej – przysługiwały powodowi.

Uznając za bezsporny fakt naruszenia autorskich praw majątkowych powoda wywodzonych z umowy licencji wyłącznej, należy jednocześnie stwierdzić, że pozwanej można przypisać winę w naruszeniu tychże praw. Przesłanka winy w naruszeniu praw autorskich ma istotne znaczenie wobec treści art. 79 Pr. Aut. Naruszenie zawinione w rozumieniu cyt. przepisu to naruszenie popełnione zarówno z winy umyślnej, jak i nieumyślnej; wina nieumyślna zachodzi wówczas, gdy sprawca działa w warunkach lekkomyślności, tj. przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć, albo też w warunkach niedbalstwa, tj. nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 04.04.2013 r., I ACa 1352/12, LEX nr 1305971, por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14.09.2012 r., I ACa 595/12, LEX nr 1220558). Najczęstszym wariantem winy nieumyślnej jest niedbalstwo jako niezachowanie należytej staranności (art. 355 § 1 k.c.).

Biorąc pod uwagę dyrektywę art. 355 § 2 k.c., zgodnie z którą należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej ocenia się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności, uznać należy, że pozwanej należy postawić zarzut niedbalstwa jako braku należytej staranności. Pozwana przyznała, że fragment mapy został pobrany z materiałów (...). Nie tworzy to jednak jeszcze domniemania legalności pochodzenia użytego w owych materiałach fragmentu mapy. Pozwana powinna była dołożyć należytej staranności w ustaleniu pierwotnego źródła pochodzenia owej mapy oraz podmiotu uprawnionego do udzielania licencji na jej wykorzystywanie, przed jej opublikowaniem na swojej stronie internetowej. Tymczasem pozwana rozpoczęła czynić takie ustalenia dopiero po otrzymaniu powiadomienia o bezprawnym korzystaniu z fragmentu mapy, a zatem wówczas, kiedy do naruszenia praw autorskich już doszło.

Z powyższych przyczyn, zarzuty zarówno pozwanej, jak i interwenienta ubocznego, odwołujące się do okoliczności pozyskania wykorzystanego fragmentu mapy, nie mogły wpłynąć na ocenę prawną żądania pozwu. Jeśli nawet pozwana – zgodnie z jej twierdzeniem – uzyskała zgodę na publikację spornego fragmentu mapy od osoby reprezentującej dysponenta jej opublikowanej kopii, tj. (...), ta zaś jednostka organizacyjna Skarbu Państwa uzyskała ją na skutek wykonania przez (...) Spółkę z o.o. w G. umowy o opracowanie zleconego projektu, to nie oznacza to jeszcze, iż pozwana nabyła jakiegokolwiek prawa autorskie (licencję) pozwalające na wykorzystanie owej mapy. Słusznie bowiem strona powodowa w tym zakresie powołuje się na niemożność przeniesienia na inną osobę praw, które przenoszącemu nie przysługują – a prawa takie nie przysługiwały ani spółce (...), ani, w efekcie tego, jednostce organizacyjnej Skarbu Państwa - (...). Okoliczność zaś, iż spółka (...) uiściła powodowi ugodzoną kwotę z tytułu swojej odpowiedzialności za naruszenie autorskich praw majątkowych powoda do tego samego utworu (tej samej mapy), nie czyni zadość obecnemu żądaniu powoda, skierowanemu przeciwko pozwanej będącej innym podmiotem, który również naruszył autorskie prawa majątkowe powoda do owego utworu.

Mając powyższe na uwadze, i biorąc pod uwagę bezsporny fakt, że doszło do skopiowania przez pozwaną mapy objętej licencją wyłączną powoda, a nadto zawinienie w naruszeniu praw autorskich, jak również bezsporność stawek powoda (wyrażających wynagrodzenie, jakie powód uzyskałby, a zatem byłoby należne tytułem udzielenia przez powoda, jako uprawnionego, zgody na korzystanie z utworu), Sąd uznał żądanie pozwu za uzasadnione w całości. Stanowiło to podstawę zasądzenia kwoty pozwu (859,77 zł × 3 = 2579,31 zł), z odsetkami ustawowymi (art. 481 § 1 i 2 k.c.) od dnia przypadającego po dniu wyznaczonym w wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.).

Zgodnie z art. 98 k.p.c., Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda koszty procesu. Kwota zasądzona z powyższego tytułu, tj. 746 zł, obejmuje opłatę sądową od pozwu w kwocie 129 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego adwokatem w kwocie 600 zł – § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.) oraz wydatki pełnomocnika w postaci opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, wynoszącej 17 zł.

Zarządzenie:

doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi strony pozwanej